

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče stev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo — Štev. pri z-

Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—

v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552.

štvo D 90.— — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 7. januarja 1922.

ŠTEV. 3.

Zakon za podpiranje domače industrije.

Današnja doba je izredno neugodna za snovanje novih industrij, ki jih potrebujemo v naši državi. Podjetnik nima nobene sigurnosti niti ne jamstva, da bo mogel v bližnji bodočnosti kljubovati vsem gospodarskim dogodkom in ostati aktiven pri izpremembah valutarnih vrednosti ter obrestovati ves investiran denar. Razen z draginjo, se mora boriti podjetnik tudi s slabimi prometnimi razmerami in upeljano inozemsko konkurenco, s pomanjkanjem strokovnega delavstva v tuzemstvu in z mnogimi drugimi povojnimi neprilikami. Interes države pa je na drugi strani, da stremi za tem, da se sistematično dopolnjuje krog naše industrije, da se vedno bolj osamosvojimo od inozemstva in da postanemo polagoma zmožni vse surovine, ki jih pridelujemo doma, tudi doma predelati v fabrikate, da ne bomo primorani jih uvažati v inozemstvo na predelavo.

To nalogo diktirajo državi ne samo splošni narodno-gospodarski interesi, interesi aktivne trgovske in plačilne bilance, marveč tudi socialno-politični in vojaško obrambeni interesi. Zato je dolžnost države, da akcijo industrijalizacije po privatni inicijativi tudi s svoje strani izdatno pozitivno podpira. Že v Stari Srbiji, ki se je v tem oziru popolnoma zavedala dalekosežnega pomena domače industrije, je obstojal tak zakon z dne 16. julija 1898, ki je mnogo pripomogel, da je Srbija izdržala ogromen carinski konflikt z Avstrijo in izšla iz nje ga gospodarsko ojačena in zmagovita.

Naša vidovdanska ustava predvideva v čl. 117, poseben zakon o davanju rudarskih, industrijskih in karkršnih drugih koncesij. Ta stilizacija je sicer malo nejasna, ker ni iz nje natančno razvidno, kaj vse se naj pod temi koncesijami razume, ali so tudi mišljeni med njimi privilegiji za pospeševanje domače industrije, kakor jih predvideva zakon o taksah. Mnenja pa smo, da je tak zakon, kakor je obstojal v stari Srbiji, nam v novi državi neobhodno potreben in da bi bila naloga našega ministrstva, trgovine in industrije, da ga čimprej obnovi in predloži zakonodajnemu odboru v razpravo.

V informacijo objavljamo v naslednjem na kratko vsebino srbijanskega zakona, ki smo ga v zadnjem času že večkrat omenjali.

Z navedenim zakonom je bila vlada pooblaščen, da sme dovoljevati v svrhu podpiranja domače industrije industrijskim podjetjem in sicer posameznikom kakor tudi delniškimi družbam sledeče olajšave:

a) oproščenje od plačevanja carin in postranskih pristojbin za uvoz strojev, strojnih delov, orodja in opreme za instalacijo podjetij, kakor tudi za uvoz stavbenega materiala za zgradbo stavb, v kolikor se ga ne more dobiti v tuzemstvu.

b) oproščenje od plačevanja carin in postranskih pristojbin za surovine in polfabrikate, ki se jih uvažajo iz inozemstva v svrhu predelave, v kolikor se ne da dobiti v tuzemstvu v dovoljni množini, ali pa odgovarjajoči kvaliteti.

c) oproščenje od plačevanja direktnih davkov, prometnega davka

in vseh državnih, okrajnih in okrajnih ter občinskih doklad;

d) oproščenje plačanja carine in postranskih pristojbin za izvoz lastnih izdelkov;

e) dovoljenje, da sme v svrhu stavbe tovarniških naprav, zgradbe potov, mostov in drugih stavb, kakor tudi za predelavo potreben les sekati v državnih gozdih, proti plačevanju določenih pristojbin.

f) pravico prednostne uporabe vode in vodopadov v zmislu rečnih zakonov, za naprave podjetja.

g) brezplačna uporaba kamenja, peska, gruč, ilovice in drugega stavbenega materiala iz državnih in občinskih zemljišč, v kolikor je potreben za zgradbo in obrat podjetja. Dalje so imeli privatniki tudi pravico nabave privatnih zemljišč po razlastitvenem zakonu z 16. januarja 1880 za stavbo železnice.

h) dobavo premoga iz državnih premogovnikov po režijskih cenah, v kolikor presegajo zaloge državno potrebo.

i) brezplačna oddaja državnega zemljišča v izmeri do 1 ha za zgradbo tovarniških poslopij;

k) za zgradbo potov, železnic, vodovodov in kanalov za spoj podjetja z državnimi cestami, železnicami in rekami, se smejo prepustiti podjetniku potrebna državna ali občinska zemljišča brezplačno.

l) na srbskih državnih železnicah se sme podjetju znižati voznina za prevoz potrebnega stavbenega materiala in obratnih sredstev za 25 odstotkov. Isto se sme dovoliti za izvoz tovarniških izdelkov v inozemstvo.

m) podjetju se smejo vrniti plačane carinske in postranske pristojbine, ki so bile plačane pri uvozu surovin in polfabrikatov, ki jih v tovarni predelujejo v svrhu ponovnega izvoza v inozemstvo.

(Dalje prihodnjič.)

Trošarine prosti bencin za industr. obrate.

Po nekdanjih avstrijskih predpisih o davku na mineralno olje (petrolej, bencin itd.), se je mogel oprostiti davka med drugim tudi oni bencin, ki se je uporabljal za gonitev motorjev, in sicer tako stalnih motorjev, kakor tudi motorjev v avtomobilih in voznih kolesih.

Te ugodnosti so se lastniki motorjev pred vojno tudi prav v izdatni meri posluževali, ker je bil davek na mineralno olje v primeri s ceno petroleja in bencina zelo visok. Znašal je namreč 13 kron za 100 kilogramov, torej skoro tretjino prodajne cene davku zavezanih predmetov.

Med vojno in zlasti po vojni, ko je cena bencinu zelo narasla, davek pa ostal še vedno 13 vinarjev za kilogram, se pač ni izplačalo prenašati kontrolo finančnih organov in voditi knjige o prejemu in porabi bencina, zato je prejemanje davka prostega bencina v poslednjem času popolnoma prenehalo in povsod se je rabil le obdavčen bencin.

Sedaj bo stvar že nekoliko drugačna. S 1. septembrom 1921 se je ukinil davek na mineralno olje in na bencin se je uvedla nova trošarina, ki znaša 10 dinarjev za 100 kg ali 40 vinarjev za kilogram. Visoka trošarina

napram ceni res ni, vendar morajo vsaj tisti, ki porabijo velike količine bencina v svojih obratih z njo računati.

Toda glej, ravno oni, katerim bi mogla nabava trošarine prostega bencina res koristiti — to so naša večja industrijska podjetja — niso deležni te ugodnosti.

Tako se mora vsaj sklepati iz besedila tarife iz člena 6, začasnega zakona o trošarini, taksah in pristojbinah (Uradni list št. 100) in člena 118, trošarinskega pravilnika (Uradni list št. 133).

V teh je namreč določba, da se trošarine oprošča tudi bencin, ki se rabi med drugim za gonitev motorja pri poljedelskih in malih industrijskih podjetjih, kakor n. pr. za gonitev žitne mlatilnice itd., za gonitev malih mlinov itd. in pri onih industrijskih podjetjih, pri katerih se porablja bencin zato, da goni motor za proizvodnjo električnega toka, toda v tem primeru le za razsvetljavo onih prostorov, v katerih so motor in stroji, ki jih goni.

Po strogem tolmačenju te, same na sebi, ne prav jasne določbe, je mogoče torej dobiti trošarine prosti bencin za gonitev motorja:

a) pri poljedelskih podjetjih žitna mlatilnica in

b) pri malih industrijskih podjetjih (mali mlini itd. in stroji za proizvodnjo električnega toka).

Večja industrijska podjetja bi bila potemtakem zavezana rabiti za gonitev motorja v svojem obratu zatrošarinjen bencin! Ali je to mogoče? Skoro ne moremo verjeti, da bi imeli gospodje pri finančnem ministrstvu tako malo zmisla za potrebe naše domače industrije!

Prvotno smo mislili, da se je zgodila kaka pomota pri predstavljanju srbohrvatskega besedila na slovensčino in da je le slovenski prevod trošarinskega pravilnika nepopolen, toda prepričali smo se, da je tudi v srbohrvatskem originalnem tekstu prav isto povedano.

Sedaj se gre za to, ali so se večja industrijska podjetja res namenoma izključila od te ugodnosti ali pa gre le za nepravilno stilizacijo dotične določbe, odnosno za pogreško pri tiskanju, kakršnih smo v Službenih Novinah že precej navajeni. Gotovo je le eno: kakor je prej omenjena določba natisnjena v začasnem zakonu in trošarinskem pravilniku, je mogoče umeti le tako, da so večja industrijska podjetja pri prejemanju trošarine prostega bencina izključena.

Če se je zgodila pomota, je dolžnost merodajnih faktorjev, da stvar takoj pojasnijo in popravijo, če se pa ni zgodila pomota pri tiskanju in je tudi stilizacija pravilna, potem je stvar naših poslancev, da se za stvar zavzamejo in zahtevajo, naj se dovoli tudi večjim industrijskim podjetjem nabava trošarine prostega bencina, da se jim olajša že itak težki boj za obstanek.

Trgovski odnošaji Rusije z inozemstvom.

Iz inozemskega časopisja posnemamo, da stojimo pred važnimi dogodki na vztoku. Ljening je že opetovano priznal, da se njegov načrt o

reorganizaciji svetovnega gospodarstva ni posrečil, da se niso dali urešiti njegovi projekti niti v Rusiji sami, kjer je bil primoran priznati kapitalizmu daljnosežnih koncesij.

Današnja Rusija potrebuje velikanske mase industrijskih produktov vsake vrste, potrebuje tudi zelo nujno velike množine živil. Država, ki je nekdanj izvažala ogromne preostanke lastnih poljedelskih pridelkov — strada. Prebivalstvo je padlo na najnižji življenjski nivo, ki si ga moremo splon med kulturnimi narodi predstavljati. Pri tem pa niso nikakor mišljene razmere, ki vladajo v pokrajinah, kjer je glad in ki se sploh ne dajo opisati. V zadnjem času se sicer postopno poboljšujejo plače državnim nastavljenecem, toda povišanje plač se dovoli šele tedaj, ko postanejo razmere že neznosne. V nekem listu čitamo, da znaša n. pr. plača zdravnika 8000 rubljev mesečno, plače državnih uradnikov so povprečno dosegle isto vsoto. Da se s takimi plačami ne da živeti v časih, ko stane funt masla 30.000 rubljev, funt črnega kruha 3000 rubljev, je samo ob sebi umevno. Ljudstvo je primorano prodati vse, kar mu je še ostalo iz prejšnjih boljših časov, kakor kožuhovine, lišp itd., le da si reši življenje. To ljudstvo, ki je presegalo kar se tiče skromnosti, vse narode sveta, potrebuje vse, kar zamore pridelati naša industrija, kar zamore roditi naša zemlja; ono potrebuje čevlje, nogovice, perilo, obleko, stroje, papir, steklo itd.

Ruska industrija je popolnoma uničena, in tudi ako bi se produktivnost ruskih tovarn dvignila na predvojno stopnjo, ne bi mogla kriti potrebe prebivalstva. Uvoz v Rusijo je neobhodno potreben in sicer ne le v svrhu kritja momentanih potreb, ampak glavno, da se dvigne rusko produkcijo in le v tej smeri naj bi se gibal vsako stremljenje o pomoči za Rusijo, le v to svrhu naj bi države, ki resnično želijo, da se Rusiji opomore do normalnih razmer, sklepa le trgovske dogovore z Rusijo. Poljedelci potrebujejo orala in poljedelskega orodja, mužik si ne more popraviti svoje kočice, ker nima žeblice; v tovarnah so restavracijska dela neobhodno potrebna, stroji ležijo mrtvo, ker manjka strojnih delov, koje bi se dalo na mesto defektnih. Železnice potrebujejo lokomotive, vagoni, tire in pragove, ker se ni tekom dolgega časa ničesar nadomestilo, ničesar popravilo.

Vse te razmere so primorale Ljeninga, da je dal svoji politiki popolnoma druge smernice, da išče gospodarske stike s kapitalističnimi državami zapada.

Vzpostavitev svobodne trgovine v Rusiji, je povzročilo v inozemstvu intenzivno povpraševanje po blagu, ki ga potrebujejo ruska tržišča. Ona država, ki bo znala najprej prilagoditi svojo trgovsko in industrijsko politiko ruskim razmeram, si bo brezdvomno priborila najugodnejši položaj na ruskem tržišču. V tem oziru imajo do sedaj pač največ sreče Nemci, ki vidijo v Rusiji takorekoč nadomestilo za izgubljene kolonije, kamor so pred vojno izvažali svoje industrijske produkte.

Nova ruska gospodarska politika

je sicer še precej nejasna, eno je pa gotovo, da se je začela v Rusiji nova gospodarska era, ki priporoča velik del delavnosti privatni inicijativi in ki vodi k polnemu priznanju neomejene privatne lastnine.

To so spoznali tudi Angleži, ki so povabili v London komisarja za trgovino Krasina, da bi z njim sklepali o gospodarskih odnosih med tema dvema državama. — Italijanski listi poročajo, da se je te dni v ministruvanju zunanjih del v Rimu podpisal rusko-italijanski trgovski dogovor in pretekli teden je bil član ruske trgovske misije g. Vodovozov v Trstu, kjer se misli ustanoviti velikanska ruska skladišča. Celo Francija, ki je bila največja nasprotnica stikov z Rusijo, je zadnje čase prišla do prepričanja, da je v njenem lastnem interesu neobhodno potrebno približati se Rusiji, ter je že pooblastila Poljsko, da v to svrhu posreduje. Kako pa pri nas? Mi, ki bi imeli največ vzrokov, da stopimo čim prej v stike z Rusijo, izjavljamo potom naših diplomatskih zastopnikov, naj raje pogine 200.000 ljudi, nego da bi pomagali Rusiji, pri tem pa podpiramo z ogromnimi mesečnimi svotami množice ruskih izseljencev, ki čakajo tukaj pri nas, da se vrnejo v Rusijo oni caristični časi, ko bosta zopet zavladala knut in nagajka!

Železniško politični shod v Ljubljani.

(Nadaljevanje.)

Povedal sem že, da se evakuacija tretje cone zavlačuje in da je s tem tudi politična situacija nejasna, kar brezdvomno vpliva na odločitev naše vlade v tem vprašanju. Na drugi strani moramo ugotoviti, da gre konsolidacija naše države v gospodarskem oziru in v oziru gospodarske zakonodaje vsled močne opozicije tako polagoma naprej, da še danes nimamo odredene smeri železniške politike v naši državi. Gospod predsednik vam je že naznačil razne momente, ki bodo gotovo igrali veliko vlogo takrat, ko se bo mogla prileti železniško-politična zakonodaja in mi tudi v dogledni dobi enega do dveh let, ne bomo imeli urejenega tega vprašanja. Tretja nejasnost, katera vlada pri nas, je neodločnost vlade glede morske oziroma paroplovne politike. Jaz sem imel na različnih konferencah, tudi lani meseca maja na železniški in morskimi konferenci v Beogradu in tudi na poznejših konferencah pri ravnateljstvu v Zagrebu priliko videti, kako veliki spori nastajajo in kako hudi boji se bijejo v naši državi za to, kako naj se razdelijo naše pomorske baze. Tudi tukaj so interesi posameznih pokrajin v velikem medsebojnem sporu, ali naj se gradijo tri baze, ali naj se vse koncentrirajo v Splitu. To vprašanje ni do danes toliko napredovalo, da bi vladala v tem oziru večja jasnost. Končno omenim še eno, kar pri vprašanju podaljšanja dolenskih železnic ne igra nepomembne politične vloge, to je trgovska in gospodarska pogodba z Italijo. Marsikdo morda prezira ta moment in mu ne pripisuje velike važnosti, pa kdor je imel vpogled v ozadje teh pogajanj in pozna vse podrobnosti smotrenega programa Italijanov za gospodarsko eksploatacijo naših pokrajin, ta ve, da oni delajo ne malo ovire v političnih krogih, da se ta zgradba odnosno razširjenje ne uresniči. Zadnji moment, ki sem ga že poprej omenil, je naša splošna gospodarska depresija, katera je tako močna, da se niti v onih pokrajinah naše države, ki na 100 km sploh nimajo nobene železnice in proti katerim smo mi v Sloveniji direktno v raju, še ne more začeti z zgradbami, ker nam ravno razvrednostitev denarja to onemogočuje. Že lansko leto se je na oni konferenci mnogo govorilo o raznih načinih financiranja žel. stavb, toda vse to je bila siva teorija. Letos se je z namenom najnujnejših investicij za naše železnice najelo notranje posojilo. Vlada je izdala investicijski program, toda mi vidimo, da v tem programu niso obseženi niti krediti za izdelavo natančnih projektov za podaljšanje železnic, s katerimi bi dobila Slovenija zvezo na jug. Edina nada je bilo torej še zunanje posojilo. O tem pa vam je tudi znano, da je

zunanje posojilo izgubilo za enkrat na svoji aktualnosti, ker so medtem nastale razne politične komplikacije in ker skupščina ni prišla do reševanja tega vprašanja. Ne moremo prorokovati, kako bo izgledalo vprašanje spomladi, ali se bo sploh obnovilo in v koliko in kakšen program se bo izdelal v slučaju realizacije za uporabo zunanjega posojila, ki bi nam dalo zadnje upanje.

Kljub vsem tem oviram, katere sem naštel in katere nam kažejo celo sliko sedanje situacije tega vprašanja, pa je nesporno dvoje: Na sedanjem omrežju dol. železnice sta dve točki, ki direktno provocirata k podaljšanju, in sicer: Kočevje in Črnomelj. Ena naravna zveza bi bila na prvi pogled na karto preko Belokrajine na Ogulin, druga zveza pa iz Kočevja na koleno reške železnice, na Brod-Moravice. Tako so se pojavili tudi projekti. Na eni strani je bil projekt inž. Kavčiča za Belokrajino, na drugi strani pa projekt inž. Musila iz Kočevja. Ta dva projekta drug drugega ne izključujeta, nasprotno po mojem mnenju lahko samostojno obstojata. Potem pa se je pojavil projekt, ki je združeval podaljšanje proge iz Kočevja in iz Belokrajine. To je projekt gg. inž. Klodiča in Hrovata.

Podaljšanje Dol. železnic ima torej rešiti dva problema: podaljšanje iz Kočevja in podaljšanje iz Belokrajine. To je nesporno in to je uresničeno in izvedeno tudi v obeh projektih, ki si stojita danes kot skupini nasproti, namreč če vzamemo Klodičev in Musilov projekt na eni strani in skupni projekt na drugi strani. Situacija se je spremenila, ko je g. inž. Kavčič odstopil od svojega projekta, in takrat smo dobili na eni strani Musilov projekt iz Kočevja, na drugi strani skupni projekt. Brezdvoma je, da je v tej izolirani situaciji zadobil skupni projekt na pomenu in tudi na interesu. Pripomnim pa, da se ne bom spuščal v to, ali so projekti po tehnični strani obdelani, ker nisem tehnik. Vendar pa komercialna stran se ni zadosti statistično obdelana in je ravno vsled nezadostne statistike še danes po mojem mnenju ne mogoče v tej zadevi zavzeti končno stališče.

(Dalje prih.)

Plenarna seja trgovske in obrt. zbornice.

(Nadaljevanje.)

Pri vprašanju glede volilne pravice družb, ki imajo v okrožju trgovske in obrtniške zbornice le podružnice, katerih centrala se pa nahaja izven zborničnega okrožja, je vladni zastopnik, sekcijski svetnik g. Fran Ratej opozoril na okolnost, da je v Sloveniji več podjetij, ki imajo pri nas samo obrtne liste za zastopstva, a so v resnici podružnice podjetja, ki ima svoje centralno obratovališče na Hrvaškem, pri čemer je omenil nekatera hrvatska podjetja. Zbornični svetnik g. Jelačin ml. povdaja, da bi se moralo to vprašanje urediti, tako da bi se vodila evidenca o takih spremembah, sicer bi prišla zbornica ob svoje doklade.

Ugotovi se, da morajo podjetja, ki v zborničnem okolišju proizvajajo, ter nimajo samo prodajnih zalog pri nas, priglasiti podružnico.

Zbornični tajnik g. dr. Fran Windischer je razjasnil o tangenti za plačilo davkov predmetnih podjetij in podružnic, na kar je vladni zastopnik izjavil, da se bo pobrigal, da se vprašanje glede podružnic oziroma zastopstev zakonu primerno uredi.

Glede volitve predsednika in podpredsednikov se je po daljši debati, v katero so posegli zbornični člani gg. Zadravec, Rojina, Petovar in Jelačin ml. sklenilo, da se volijo predsednik in podpredsedniki v plenumu neodvisno od sekcije.

Po prečitjanju in odobritvi sprememb zborničnega zakona in zborničnega volilnega reda se je prešlo k tretji točki dnevnega reda.

III. Zbornični proračun za leto 1922. Predsednik da besedo poročevalcu zborničnemu tajniku g. dr. Viktorju Murniku.

Proračun za leto 1922 izkazuje skupno potrebnost 4.045.054 kron, pokritje 4.369.800 s presežkom 324 tisoč 746 kron kot blagajnično rezerva.

vo. Glede na draginjske razmere so se morale izdatno povišati postavke za osebne in stvarne potrebnosti. Med drugimi se je zvišala draginjska določila zborničnih uslužbencev. Zbornično diurnistko Miro Koblerjevo se je povišalo za oficijantko, kar pa nje no plačo in doklade minimalno spremenili, tako, da to povišanje nikakor ne spremeni proračuna.

Povišati se je morala znatno postavka za potne stroške z ozirom na to, da se plačujejo sedaj potni stroški zborničnim članom in z ozirom na določitev uradnih dni v Celju.

Zvišale so se pa tudi izdatno podpore, zlasti za trgovske in obrtne nadaljevalne šole. Da se omogoči njih obstoj, oziroma, da se po mogočnosti odprejo še druge nove strokovne šole, se sklene, da se tozadevna postavka zviša od 55.000 K na 450.000 K. Zbornični svetnik g. Jelačin ml. je mnenja, da se mora ne glede na to, da je država primorana vzdrževati strokovne šole, začasno, dokler ne bo država v stanju v zadostni meri izpolniti te svoje dolžnosti, vendar dolžnost zbornice, da iz lastnih sredstev kolikor mogoče podpira strokovne šole, ki so vitalnega pomena za razvoj naše trgovine in obrti. Med zavode, ki so najbolj potrebni podpore, spada ljubljanska akademija, ki se uprav v zadnjem času nahaja glede denarnih sredstev v zelo prekarjem položaju. Z ozirom na velevažnost tega zavoda ter nujno potrebo predlaga, da se ji nakloni podpora v znesku 100.000 K. Zbornični podpredsednik g. Ogrin povdaja, naj bi sicer imele gremialne šole glede podpore iste pravice nego obrtno-nadaljevalne šole, nikakor pa ne gre, da bi uživala kakšno posebno stališče akademija, za katero bi morala skrbeti pravzaprav edino le država. G. Jelačin naglašja, da je v principu tudi za to, da mora podpirati šole država, toda dokler država tega ne stori, so jih primorane podpirati strokov. korporacije. V predmetnem slučaju je to tem ložje, ker se v zbornični blagajni že nahaja poseben fond za akademijo. Po daljši debati se sklene, da se nakaže trgovski akademiji enkratna izredna podpora in to iz fonda 130.000 K, ki je bil namenjen, da ostane še nedotaknjen, dokler ne doseže večje vsote, ki bi omogočila znatnejšo nabavo učil, utoritev kabinetov ali slično.

Za nepodržavljeno dvorazredno trgovsko šolo v Novem mestu je ustanovljena v proračunu svota 10.000 K. Drugim obrtno nadaljevalnim šolam so se nakazale podpore po posebnem ključu, oziraje se na število obiskovalcev. Za ljubljanski veliki sejm se je nakazalo svota 150.000 K. Za druge manjše razstave, ki bi se vršile v zborničnem okraju se pa določa vsota 150.000 kron.

Z ozirom na nove volitve, ki bodo povzročale velike stroške, se je določila v proračunu postavka v znesku 100.000 K. Tudi se je moralo postaviti v proračun večjo postavko za prezidavo in razširjenje zborničnega posloja, ki je postalo radi razširjenega delokroga zbornice neogibno potrebno. V to svrhu se vstavi 350 tisoč kron, letos pa že naloži 500.000 kron tako, da bo že v bližnjem času mogoče pričeti z delom.

Kljub proračunjenim večjim izdatkom ne bo treba zvišati zbornične doklade, ki je znašala do sedaj 30%, temveč se bo isto celo znižalo na 25 odstotkov.

Po odobrenem proračunu se je prešlo na 4. točko dnevnega reda, ki vsebuje imenovanje zborničnih zastopnikov v odborih obrtnih nadaljevalnih šol, kjer so bila ta mesta vakantna.

Poročevalec, g. zbornični tajnik dr. Viktor Murnik je na tozadevne predloge obrtnega odseka predlagal sledeče gg.: V odbor obrtno-nadaljevalne šole v Domžalah: Franc Cerar, slavninar in klobučar, Stob pri Domžalah; v St. Juriju ob južni železnici: Josip Čretnik, izdelovalec umetnih mlinov v St. Jurju; za Kamnik: Jurij Vajbelj, mizar v Kamniku; za Mengeš: Feliks Stare, tovarnar, Kolvec; za Mursko Soboto: Ludovik Brumen, zbornični svetnik v Murski

Soboti; za Šmarje pri Jelšah: Martin Jesenik, urar v Šmarju; za St. Vid pri Ljubljani: Simon Jovan, krojač v St. Vidu.

(Dalje prih.)

Načrt novega volilnega reda za trg. in obrt. zbornico v Ljubljani.

(Nadaljevanje.)

Za sprejemanje glasovnic, imenuje se v mestu Ljubljani, kakor tudi izven nje pokrajinska oblast pooblaščenec volilne komisije. Te komisije obstoje iz enega člana občinskega sveta na sedežu komisije, iz 6 zaupnikov trgovskega, obrtnega in industrijskega stanu in 1 zapisnikarja. Člani občinskega sveta se imenujejo po predlogu občinskega sveta, zaupniki trgovine, industrije in obrta pa na predlog zbornice. Pokrajinska oblast določi predsednika in zapisnikarja komisiji.

Glavna volilna komisija posluje v zborničnem uradnem poslopiju; podružnim volilnim komisijam odkažejo občine primerne uradne prostore.

Glavna volilna komisija ima naslov »Glavna volilna komisija zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«.

Podružne volilne komisije se označijo na primer: »Podružna volilna komisija zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani« ali »Podružna volilna komisija zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani s sedežem v Celju«.

Glavna volilna komisija in podružne volilne komisije so sklepne, če sta prisotni dve tretjini članov. Sklepa se z relativno večino glasov. Ob enolikosti glasov odločuje glas predsednika.

Vsa glavni volilni komisiji pristojajoča razsodila so končno veljavna.

Podružne volilne komisije razsojajo v onih sporih, ki se pokažejo v njih okrožju glede izvrševanja volitve. Proti razsodilom podružnih volilnih komisij je dopustna pritožba na glavno volilno komisijo.

Podružne volilne komisije moro za sprejemanje glasovnic za več volilnih kategorij, ki volijo isti dan, predsednik razdeliti v primerno število oddelkov; ugotovitev izida volitve se izvrši na podlagi zapisnikov oddelkov v polni seji komisije.

Imena v glavno komisijo poklicanih članov je pokrajinski vladi javno razglasiti. Politična upravna oblastva in občine zborničnega okraja imajo dolžnost, izdatno podpirati volilne komisije pri izvrševanju volilnih poslov.

§ 8.

Podružne volilne komisije se ustanove za vsak sodni okraj na sedežu okrajnih sodišč. V sodnih okrajih, kjer so slabe prometne razmere, sme glavna volilna komisija določiti tudi več volišč.

VII. Razpis volitve.

§ 9.

Glavna volilna komisija sestavi na podlagi zborničnih registrov volilne imenike v posameznih kategorijah. Volilski imeniki morajo obsegati ime in priimek volilca ter pravni naslov njegove volilne pravice. Davčnega zneska podjetja, ki je podlaga volilni pravici, ni navesti pri posameznem volilcu, temveč v nadpisu volilskega imenika z označbo na primer: trgovinska sekcija, 1. volilna kategorija, pridobinski znesek brez doklad vsaj do 1200 K ali trgovinska sekcija, 2. volilna kategorija, pridobinski znesek vsaj do 800 K, pa manj nego 1200 K. Te volilske imenike volilna komisija, določivši zapadni rok 14 dni za vlaganje ugovorov, javno razporeži pri davčnih uradih.

Razporežitev volilnih imenikov razglasi javno predsednik glavne volilne komisije ter naznani uradne prostore in ure, ob katerih se morejo vpogledati.

(Dalje prih.)

Oglašajte v 'Trgovskem Listu'

Davčne napovedi za leto 1922.

Razglas finančne delegacije z dne 15. XII. 1921, št. A. I. 3455, ki se objavlja te dni, odreja, da je napovedi za odmero dohodnine, plačarine in rentnine za davčno leto 1922 vložiti najkasneje do 31. I. 1922. Posebnost obstoji v tem, da za to davčno leto odpadejo vsi specialni pozivi k vložitvi davčnih napovedi.

Doslej se je namreč davčne stranke redoma dvakrat zvalo k napovedi predno se jih je smelo kontumacirati.

Prvikrat so bile pozvane splošno, t. j. z splošnim razglasom, v katerem se kakor letos, pozivljajo vsi davčni zavezanci, da predložijo napovedi do 31. I. dotičnega leta.

Kdor v tem roku ni ugodil razglasu, je bil nato večinoma še enkrat pozvan. Ako tudi temu specialnemu pozivu ni ugodil, je bil nato kontumaciran.

Slednje navedeni specialni pozivi so sedaj odpadli. Odpravil jih je finančni zakon za leto 1921 (Uradni list, št. 90-240, z dne 2. VIII. 1921).

Kdor torej v določenem roku (do 31. I. 1922.) ne vložil napovedi, temu se dohodnina lahko odmeri brez nadaljnjega poziva na podlagi uradnih pripomočkov. Slično se odmerja tudi plačarina in rentnina. Uradni pripomočki, ki služijo za podstavo davčne odmere so uradne polzvedbe, zvedeniška mnenja in druge uradne ugotovitve. Kdor je kontumaciran, ta nima redoma pravnega leka proti eventualni preobdabi. Njegov priziv se, in naj si bo še tako utemeljen, zavrne z motivacijo, da ni napovedi vložil.

Priziv ima le tedaj upanje na vseh, ako stranka dokaže, da kontumac formalno ni utemeljen. Stranka n. pr. lahko uveljavlja, da v dotičnem davčnem okraju v merodajni dobi sploh ni bivala. Vsled tega dotična davčna oblast sploh ni bila upravičena, davčnega zavezanca kontumacirati. Kdor želi, da se zgorej navedeni davki odmerijo z njegovim sodelovanjem, mora vložiti davčne napovedi vsaj do 31. I. t. l.

Po 31. I. t. l. vložene napovedi lahko davčna oblast ignorira. Z njimi lahko tako postopa, kakor da jih stranka sploh ne bi vložila. Tudi v tem slučaju nastopijo kontumačne posledice.

Kdor v danem roku, t. j. do 31. I. t. l. ne more vložiti davčne napovedi, naj vložil pri kompetentni davčni oblasti prošnjo za podaljšanje roka.

Kdor vodi knjige in ima večje podjetje, bo le težko do navedenega roka sestavil bilanco in predložil davčne napovedi. Prošnje za podaljšanje roka za predložitev davčne napovedi je vložiti pri oni davčni oblasti, v koje okolišju je bival dne 1. I. 1922.

V prošnji je navesti razloge, ki onemogočajo sestavo davčnih napovedi. Ob enem naj se navede rok, v katerem stranka domnevno lahko sestavi davčno napoved. Takim prošnjam davčne oblasti rade ugrade, ako so le zadostno utemeljene. Prošnja za podaljšanje roka pri dohodnini, plačarini in rentnem davku je koleka prosta.

V napovedi za dohodnino je navesti dohodke davčne stranke same, poleg tega pa tudi še dohodke onih svojcev, ki žive z davčnimi zavezanci v skupnem gospodarstvu. Le službeni prejemki svojcev hišnega gospodarstva se ne prištevajo k dohodku hišnega poglavarja. (Glej § 157 novele o osebnih davkih z dne 23. I. 1914, drž. zak. št. 13 in glede službenih prejemkov pa člen 36, B. IV. št. 2. zakona z dne 27. VI. 1921, Uradni list, št. 90/240, z dne 2. 8. 1921. Tiskovine, ki se rabijo pri sestavi davčnih napovedi, se dobe brezplačno in sicer v Ljubljani pri davčni administraciji (Breg, št. 6) in drugod pa pri davčnih okrajnih oblastvih.

Davku zavezani dohodki se morajo navesti v zmislu § 156. novele o osebnih davkih v znesku, ki so ga dosegli v I. 1921. Ako pa dohodki še ne obstoje vse leto, jih je vzeti v poštvo verjetnem letnem donosu.

Pri napovedi je posebno vpošttevati načelo, da se za davčno leto 1922 obdavčijo dohodki onih dohodnih vprov, ki so obstojali dne 1. I. 1922. N. pr.

Nekdo je imel I. 1921, in sicer do 1. grudna hišo, katero je dajal v najem. Dne 1. grudna 1921 jo pa proda za en milijon kron. Katere dohodke naj sedaj napove za davčno leto 1922.

Ali one iz hiše, ali one iz glavnične imovine? Dne 1. I. 1922 davčnega leta hiše ni imel več. Radi tega teh dohodkov tudi ni navesti. Pač pa je tega dne obstojala glavnična imovina. Cenit naj torej napove dohodke iz glavnične imovine in sicer v verjetni (domnevni) višini enega leta. Ako je glavnic naložil v hranilnico proti 3% obrestim, je navesti iz tega vira 30 000 K dohodkov. (Dalje prih.)

Izvoz in uvoz.

Izvoz češkega sladkorja. Čehoslovaška je izvozila v mesecu novembru 1921 v inozemstvo 645.470 meterskih stotov sladkorja in sicer v Avstrijo 12 tisoč 600 (I. 1920 13.590), v Nemčijo 19 tisoč 230 (I. 1920 31.520), v Hamburg 131.490, v Francijo 34.590, v Anglijo 69.020, v Švico 6110, v Jugoslavijo 7250 (I. 1920 2130), v Rumunijo 10.180, v Italijo 49.200 (I. 1920 2740), v Turčijo 1050, Lihtenštajsko 670, Litvo 1590, Holandsko 1640, Alžir 800.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Hurton o naši trgovini in industriji. V Beogradu se mudi že dalj časa načelnik oddelka za zunanjo trgovino v angleškem ministertvu g. Hurton. — Vodil je razgovore z merodajnimi trgovskimi in industrijskimi krogi glede plačil in inozemstvu. Daljša konferenca je bila tudi 3. t. m. v našem zunanjem oddelku za zunanjo trgovino. Kakor se je Hurton izjavil, sloni naša trgovina in industrija na solidnih in krepkih temeljih. Svoji vladi bo g. Hurton priporočil, da se nam dovoli večji kredit. Sam je za zblizanje trgovinskih odnosov med našo državo in Anglijo.

Novo cene soli. Po odloku uprave državnih monopolov so določene izza dne 1. januarja 1922 za sol tele cene, loco skladišče soli v Ljubljani, in sicer za 100 kg: angleška sol 170 din., kamena drobna sol 170 din., morska bela sol 160 din. morska siva sol 150 din. in industrijska sol 62 Din. Te cene brez vreč. Vreče po nabavni ceni.

Bolgarska trgovina. Po najnovejši bolgarski statistiki je Bolgarska v prvih 4 mesecih p. l. uvozila za 924 milijonov levov, a izvozila za 502.511.995 levov.

Rusko-italijanska trgovinska pogodba in Trst. Šef ruske trgovinske misije v Italiji Vorovski, pride te dni v Trst, kjer se bodo vršili važni pogovori z »Lloydom«. — »Lloyd« namerava namreč vzpostaviti zopet redno parobrodno zvezo med Trstom in črnomorskimi pristanišči, v Trstu pa naj se zgradi skladišča za rusko blago kakor tudi centralna agencija za trgovski promet z Rusijo.

Industrija.

Tovarna za farmacevtske izdelke v Osijeku. Ministertvo za trgovino in industrijo je izdalo koncesijo za ustanovitev tovarne farmacevtskih izdelkov v Osijeku.

Produkcija tanina v Jugoslaviji. — Jugoslavija producira mesečno okoli 300 vagonov tanina, ki se večinoma izvažajo. V državi ostane le približno ena osmina celega pridelka. Zadnja statistika poroča, da je bilo meseca julija 1920, okoli 1000 vagonov tanina gotovih za izvoz. Tovarne za tanin se nahajajo na Hrvaškem in v Slavoniji. Zelo obširna je tovarna G. Guttmanna v Belišću, ki producira poleg tanina še drugo blago. Tudi je znana tovarna tanina v Djurdjenovcu, ki ima veliko parno žago.

Češki porecelanski kartel. V Karlovih Varih se je osnoval kartel treh velikih tvornic porcelana. Vkupna kartelna glavnic znaša 11 milijonov Kč.

Denarstvo.

Banka in hranilnica za Primorje. Banka in hranilnica za Primorje je imela dne 29. decembra p. l. svoj občni zbor. Čisti dobiček znaša za leto 1919, 2.650.735.68 K, a za I. 1920 2.702.170.42

K. Izplačala se je dividenda za I. 1919 v znesku 24 K, a za leto 1920, 20 K.

Padeč dolarja. Glasom poročil iz Newyorka je v zadnjih dneh zaznamovati znaten padeč dolarja. Tečaj dolarja je dospel pod švicarski frank. Padeč dolarja pripisujejo neuspehom washingtonske konference, kateri ni uspelo, da bi velesile reducirale vojne budgete.

Belgijski kredit jugoslovenskim trgovcem. Belgijska vlada dovoljuje trgovcem iz držav s slabo valuto kredite in to: trgovcu plača v gotovini samo 10 od sto nakupne cene, za ostanek izda menico z letnim plačilnim terminom in s posebno garancijo n. pr. v državnih papirjih, garancijskimi papirji banke itd., Prošnje za kredite naj se naslovijo na: Commission du Duervire M. Haulot au ministre de l'industrie — Bruxelles. Natančnejše podatke daje belgijsko poslanstvo v Beogradu ali konzulati v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Subotici.

Rusko-italijanski kreditni zavod. V Moskvi se bo osnoval rusko-italijanski kreditni zavod z glavnic od 200 milijonov lir. Ruska sovjetska vlada bo imela v upravnem odboru svojega zastopnika.

Novi dolari. Predsednik Harding je dovolil izdelavo novih dolarjev. Na njih bo izdelan orel z oljino vejo, na kateri bo napisano »Pax«.

Carina.

Minimalni carinski tarifi za Avstrijo. Z ozirom na vest, da velja od 1. t. m. za uvoz blaga iz Avstrije maksimalni tarif, objavlja ministertvo za trgovino in industrijo, da velja za uvoz blaga iz Avstrije minimalni carinski tarif.

Obmejni promet z Avstrijo. Nova trgovinska pogodba z Avstrijo določa za obmejno ozemlje (10—12 km široka cona na obeh straneh carinske meje) sledeče: Medsebojni promet za obmejne prebivalce, t. j. za osebe, ki stalno bivajo v obmejnih conah, je dovoljen na podlagi navadnih legitimacij, ki jih bodo izdajale krajevne politične oblasti. V tem ozemlju je prosto carine: meso, mlinski izdelki do 2 kg, kruh do 5 kg, navačna in umetna gnojila, drva, premog, kamenje, pesek, opeka in zdravila. Nadalje je dovoljen izvoz in uvoz žita v mlino in poljedelskega orodja v popravilo iz ene cone v drugo. — Za dvoposestnika, t. j. za take, ki imajo posestva v obeh conah, veljajo še posebne olajšave.

Novo čehoslovaška carinska tarifa. Čehoslovaški konzulat v Zagrebu javlja, da velja nova čehoslovaška avtonomna carinska tarifa, razglašena 24. decembra pretečenega leta, od 1. januarja t. l.

Promet.

Železniška konferenca v Nizzu. V našem prometnem ministertvu so določeni delegati, ki bodo dne 10. t. m. odpotovali v Nizzo, da prisostvujejo mednarodni železniški konferenci, ki je določena za 16. t. m.

Projekt glede železniškega prometa. Mednarodna konferenca strokovnjakov v Parizu je pri razpravi o gospodarski obnovitvi Evrope razmotrivala o vprašanju ustanovitve finančnega konzorcija, ki bi prevzel v svoje roke obrat železnice, vodne ceste, pristanišča in v obče vsa prometna sredstva v srednji in iztočni Evropi. Kot osnovni kapital se predvideva 20 milijonov angleških funtov. Delnice tega podjetja bi prevzele v enakem razmerju Anglija, Italija, Francija, Amerika in Nemčija.

Dostavljanje brzojavk za sunanji dostavni okoliš. Po novem brzojavnem pravilniku, ki je stopil v veljavo dne 1. julija 1921., se dostavljajo takoj po dohodu, t. j. s posebnim slom samo one brzojavke, naslovljene v zunanji okoliš, za katere je plačal poštnino že pošiljatelj. Taka brzojavka je opremljena pred naslovom z znakom xpp. ali xpt. Brzojavka, za katero ni bila plačana potnina, se dostavlja z navadnimi pismi o priliki prihodnje dostave. Ta določila je razglasilo poštno ravnateljstvo že konec junija ali v prvih dneh julija. 1. 1921.; ker pa prihajajo še vedno pritožbe zaradi zakasnitev brzojavk, ki so naslovljene na zunanji okoliš, jih razglasa vnovič in prav posebno opozarja občinstvo nanje.

Zračni promet z našo državo. Še tekom meseca januarja tekočega leta se uvede zračni promet iz Prage čez Beograd v Bukarešt. Areoplan bo letel iz Pariza, čez Varšavo, Prago, Budapešto, Beograd v Bukarešt. Najbrže se bo uvedla poleg te zračne proge še druga in sicer Praga—Berlin—Dražda—ter Praga—Bratislava—Dunaj.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Prodaja avtomobilov. — Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo vršila v pisarni uprave dravske artilerijske radionice v Ljubljani dne 25. januarja 1922 počenši ob 8. uri ponovna javna ustmena dražba za prodajo 12 avtomobilov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice, pogoji pa pri upravi dravske artilerijske radionice v Ljubljani interesentom na vpogled

Dobava, prodaja.

Prodaja ovojnega papirja. Ovojni papir se bo prodal pri deželnem sodišču v Ljubljani, soba št. 27 dne 9. januarja ob devetih dopoldne.

Nabava papirja. Uprava državne štamparije bo nabavila dne 30. t. m. v svoji pisarni: 605.000 kg papirja raznih kvalitet v balah in 190.000 kg papirja v svitkih.

Razno.

Poštno ravnateljstvo za Vojvodino se je s 1. januarjem iz Velikega Bečkereka preselilo v Novi Sad. Z ravnateljstvom se je preselilo v Novi Sad tudi približno 200 uradnikov.

Amerika prodaja svoje lesene ladje. Amerikanski Shipping Board misli prodati za 1.275.000 dolarjev 284 lesenih ladij, kojih konstrukcija je stala 85 milijonov dolarjev.

Obrtni koledar za leto 1922 je izšel. Naročnikom Trgovskega lista in Obrtnega Vestnika zunaj Ljubljane se bo razposlal po poštne povzetju in sicer s poštnino vred za 9 dinarjev 20 para. Naročnikom v Ljubljani se bo dostavil proti plačilu 7 dinarjev 50 para.

Tržna poročila.

Poljski pridelki.

Novi Sad: 8. I. Pšenica se trži po 1510—1520 K, ječmen po 1050—1060 K, koroza po 1150—1160 K, stari fižol po 1150—1160 K. Tendence prijazna.

Stari Bečej. Dovozi blaga so izredno slabi, ker se tovarni promet otvori šele 9. t. m. Pšenica notira 1510—1530 K, nova koroza 1140—1150 K, oves 980 do 1000 K. Tendence prijazna.

Novosadska produktna borza dne 30. decembra: Pšenica: baška 78 kg 2% 1410 (zaključek); rž: baška 72 kg 2% 1300 (blago); koroza: banatska nova pariteta Veliki Bečkerek 1075 (zaključek); fižol: star beli 1150 (zaključek).

Cene mesu v Trstu. V Trstu so določene maksimalne cene za goveje meso in sicer: prednji del z dodatkom 6 lir, zadnji del z dodatkom 7.40 lir, meso brez kosti 12 lir. Iz tega je razvidno, kako drago plačujejo Tržačani meso, ki se izvažajo iz Jugoslavije upray po bagatelnih cenah.

Novo kovine. Berlin: Baker elektrolit. 6036, rafinirani 4700—4800, svinec 1950—2000, cink 1950—2000, remelted cink v ploščah 1500—1600, aluminij 7700, aluminij vlečeni ali v žicah 7900, kositar Austral-Banka-Straits-Biliton 13.200—13.400, nikelj 11.000 do 11.200, antimon regulus 1950—2000, srebro 2850—2900.

Kožuovine. Lipsko: 4. dec. p. l. Cene so poskočile. Plačujejo se sledeče cene: za vidro 1400—2000 mark, za kuno-belico 4000—4500 mark, za kuno-zlatico 5000—5500 mark, za lisico 1000—1400 mark, za dihurja 500—550 mark, za podlasico 10—40 mark, za jazbeca 180—220 mark, za divjega mačka 180—250 mark, za domačo mačko 30—40 mark, za zajca 28—33 mark, za srno 45—60 mark.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“
trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvezorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühleisen)
nasproti Križanske cerkve.

Vsakovratne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke
in deklice ter posebno izbiro najnovejših
damskih modelov. **Franjo Cerar**, tovarna
slamnikov

Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za
cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se
sprejemajo različni stari klobuki in slamniki
v Ljubljani pri tvrdki Kovačević in Tršan,
Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto

**Ocarinjenje
in spedicija!**

Vse v to stroko spadajoče
posle izvršuje točno in kul-
lantno od trgovcev ustanov-
ljena

„ORIENT“ d. d. v Mariboru,
Meljska cesta 12.
Telefon št. 90 in
njena podružnica v Ljubljani,
Sv. Petra cesta 27.

Trgovci in kmetijske zadruga pozor!

Umetna Kajnit 15%
gnojila: Kalijeva sol 22–20%
» » 40–42%

oddaja po najnižjih konkurenčnih cenah tvrdka

Anton Tonejc in drug, Maribor.

**Najboljša, najtrajnejša
in najsigurnejša embalaža**

je oni ovojni ma-
terijal, ki
nudi največje prednosti **vsem strokam**, ki razpošiljajo kakršno-
koli blago, bodisi potom pošte ali potom železnice:

valovita lepenka

(Wellpappe) je v uporabi najcenejša embalaža, nudi največje
osiguranje proti razbitju steklenih predmetov, steklenic, jajc in
vsakega drugega krhkega blaga.

Valovita lepenka je lažja kot vsaka druga embalaža, kar
znižuje poštno stroške.

Valovita lepenka se more zvijati, je trdna, trajna, od-
porna in se med transportom ne lomi
tako lahko, kakor tenki leseni zabojčki.

Dalje Vam dobavljamo iz naših mnogoštevilnih,
s stroji najizborneje opremljenih oddelkov naše

kartonažne tvornice

vse embalaže iz lepenke in papirja, ki pridejo v poštev.

Vse naše proizvode Vam dobavljamo po želji
brez tiska ali tiskane v knjigotisku, kameno-
tisku, jedno ali večbarvno, v najsolidnejši, naj-
bolji in najokusnejši izdelavi, kakor se taki pro-
izvajajo že čez 24 let v naši vrtdki

Kromolitografska tvornica

Rožankovski i drug d. d.
Zagreb, Savska cesta br. 27-29.

Ustanovljena 1998.

Telefon br. 4-80.

Uvoz in prodaja raznovrstnega ino-
zemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

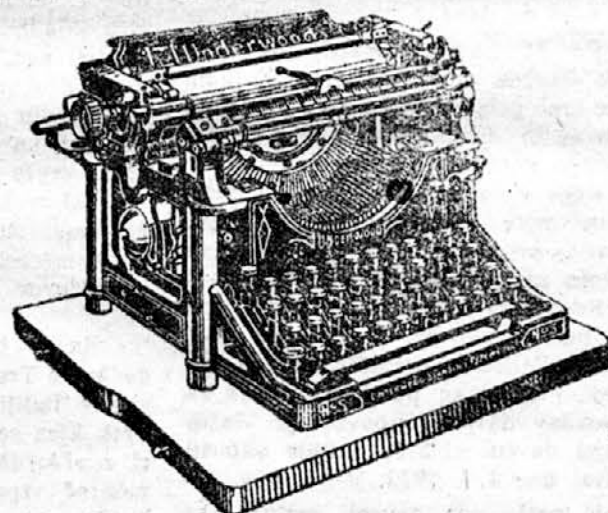
Posebni oddelak za pletenine, trikotažo
in perilo.

Underwood

najboljši ameriški pisalni
stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potom ne-
izrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

The Rex Co. Ljubljana, Gradšče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA
Štejnburgova ul. 1

Interurbna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in
Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20,000.000 K. · Rezerve okrog 6,000.000 K.

Brzojavni naslov: ESKOMPTNA. · Telefon Interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vioge. · Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut. · Eskompt menic, faktur, terjatev. · Akreditivi.
Borza.

Brzojavi: HedZet

Telef. št. 75.

Manufakturna trgovina na veliko
Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4